

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

44934

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 15/05/2026

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Bilindiği üzere, Bruselloz (Malta Humması), Türkiye'de endemik olarak görülen hem hayvan sağlığı hem de hayvansal üretimde büyük ekonomik kayıplara (düşükler, verim kaybı) neden olan, aynı zamanda hayvandan insana bulaşan (zoonotik) ve gıda güvenliğini de tehdit eden ciddi bir hastalıktır. İnsanlarda kronik eklem rahatsızlıkları, ateş ve organ hasarlarına yol açan bu hastalıkla mücadele, halk sağlığı açısından kritik öneme sahiptir. Yapılan araştırmalar hastalığın toplum sağlığına verdiği zarar yanında; hastalanan vatandaşların tedavi giderleri ve işgücü kaybı nedeniyle önemli ekonomik zararlara neden olduğunu da göstermiştir.

Sahada yapılan incelemeler ve gelen bilgiler, özellikle 2026 yılı bahar aylarında meraya çıkış dönemiyle birlikte Brusella vakalarının bazı bölgelerde yeniden arttığını göstermektedir. Hastalıkla mücadele eden veteriner hekimler, aşılamalar sırasında enfekte hayvanla temas, atık yavru ve genital akıntılarla doğrudan temas sonucu yüksek bulaş riski altındadır. Nitekim bir sendika tarafından veteriner hekim üyelerine yaptırılan testlerde; örneğin Balıkesir'de 41 testin 31'i pozitif çıkmıştır ve birçok şehirde benzer sonuçlar bulunduğu bildirilmektedir. Bu sonuçlar, veteriner hekim ve teknisyenlerde mesleki uygulamalardan kaynaklı Bruselloz görülme sıklığının yükseldiğini ortaya koymaktadır.

Yaklaşan Kurban Bayramı nedeniyle hayvan hareketlerinin hızlanması, enfekte hayvanların pazarlara girebilmesi ve kesim sırasındaki hijyen eksiklikleri (çiğ etle temas, pastörize edilmemiş süt ürünleri tüketimi) hastalığın insanlara bulaşma riskini arttırabilir. Şap ve Brusella aşılamalarının istenilen hedeflere ulaştığı bildirilse de sahadaki pratik sorunlar (aşıların uygulanabilmesinde teknik açıdan sorunlar olduğu, tazminat süreçlerinin uzun olması nedeniyle atık ihbarlarının az olduğu) mücadeleyi zorlaştırmaktadır.

Hastalıkla mücadelede sadece aşılama yeterli olmamakta; işletme giriş-çıkışlarının kontrolü, karantina süreçleri, dezenfeksiyon protokolleri ve atık yönetimi gibi biyogüvenlik kurallarının sıkı bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Sahada, enfekte atıkların (yavru

44934

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

atıkları, plasenta vb.) çevreye kontrolsüzce bırakılması, sokak hayvanlarının bu atıklara erişimi ve ortak ekipman kullanımı, biyogüvenlik zincirini kırmakta ve hastalığın hızla yayılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde 2024-2026 yılları arasında sığır ve küçükbaş hayvanlarda tespit edilen Brusella vaka sayılarının yıllara göre dağılımı nedir?
2. Hastalığın en yoğun görüldüğü bölgeler ve iller hangileridir?
3. Veteriner hekimler ve mezbaha çalışanları arasında Brusella bulaş oranı (mesleki faaliyet kaynaklı brucelloz) konusunda Bakanlığınızın yaptığı güncel bir araştırma var mıdır?
4. Sahada aşı uygulaması yapan hekimlerin korunması için alınan önlemler nelerdir?
5. 2026 Kurban Bayramı öncesi hayvan pazarlarına giren hayvanlar Brusella açısından kontrol edilmekte midir?
6. Brusella "serosurvey" çalışmaları kamuoyuyla paylaşılmakta mıdır?
7. Kaçak hayvan girişlerine karşı 81 ilde alınan denetim tedbirleri nelerdir?
8. Türkiye'deki tüm kurban satış ve kesim alanlarında veteriner hekim görevlendirilmiş midir? Görevlendirilen veteriner hekim sayısı nedir?
9. Brusella hastalığı tespit edilen işletmelerdeki hayvanların itlaf edilmesi ve tazminat ödemeleri ne kadar sürmektedir? Yetiştiricilerin mağduriyetini önlemek amacıyla tazminat ödemelerinin hızlandırılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?
10. Brusella atık desteğinin düşük olmasının hastalığın ihbar edilme oranını azalttığını düşünüyor musunuz?
11. Pastörize edilmemiş süt ve süt ürünlerinin tüketimi Brusella'nın ana bulaş yoludur. Kırsal bölgelerde tüketicilerin bilgilendirilmesi ve çiğ süt satışının denetimi konusunda Tarım ve Orman ile Sağlık Bakanlıklarının ortak bir eylem planı yürütülmekte midir?
12. Brusella ile mücadelede kullanılan aşıların temininde ve uygulanmasında sahada yaşanan aksaklıklar nelerdir?
13. Aşılamada hedeflenen orana ulaşılabilmiş midir; ulaşamadıysa temel nedenleri nelerdir?
14. Hayvancılık işletmelerinde biyogüvenlik standartlarının (dezenfeksiyon üniteleri, karantina alanları, araç giriş kısıtlamaları) sağlanması amacıyla yetiştiricilere yönelik bir teşvik veya zorunlu denetim mekanizması bulunmakta mıdır?
15. Brusella kaynaklı "yavru atıklarının" imhası konusunda belediyeler ve il müdürlükleri arasında koordineli bir atık toplama sistemi mevcut mudur?
16. Enfekte materyallerin çevreye yayılmasını önlemek için alınan spesifik tedbirler nelerdir?
17. Veteriner hekimlerin saha çalışmaları sırasında (rektal muayene, doğum yardımı, aşılama) uyması gereken biyogüvenlik protokolleri ve "Kişisel Koruyucu Donanım" kullanımı konusunda Bakanlığınızın sağladığı hangi destekler vardır?
18. Kurban Bayramı öncesinde geçici kurban satış ve kesim alanlarında görev yapacak personele ve kasaplara, biyolojik risklerden korunma ve dezenfeksiyon kurallarına dair uygulamalı bir eğitim verilmekte midir?

44934

Prof. Dr. Kayihan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

19. Brusella numunelerinin sevkiyatı ve laboratuvarda incelenmesi süreçlerinde biyogüvenlik seviyesi standartlarının tam uygulanması noktasında laboratuvar altyapıları yeterli midir?
20. Yakın zamana kadar Bakanlığınız tarafından yapılan aşı üretimi neden bir özel firmaya devredilmiştir? Bu devir hangi koşullarla yapılmıştır?